

1 Land zonder grenzen

Een man met een verrekijker. Zo begon het: met een man die langs de kant van de weg stond, op een rotsrichel boven een klein plaatsje in de staat Arizona, op een winteravond.

Luitenant Roger Shawn zal moeite gehad hebben met de verrekijker. Het metaal moet koud geweest zijn en moeilijk te hanteren voor iemand met een bontparka en dikke handschoenen aan. Door zijn adem, die wolken maakte in het maanlicht, zullen de lenzen beslagen zijn. Hij zal ze regelmatig schoongeveegd hebben met een dikke handschoenvinger.

Hij kon niet weten hoe zinloos die handeling was. Een verrekijker was niet voldoende om achter de geheimen van dat plaatsje te komen. Hij zou verbijsterd geweest zijn als hij gehoord had dat de mensen die daar uiteindelijk in slaagden, instrumenten gebruikten die een miljoen maal sterker waren dan zijn kijker.

Er is iets droevigs, iets futiels en menselijks in het beeld van Shawn zoals hij daar tegen die rots leunde en zijn armen erop plaatste om de verrekijker voor zijn ogen te houden. De kijker was misschien lastig te hanteren, maar voelde ten minste comfortabel en vertrouwd aan in zijn handen. Het zou een van de laatste vertrouwde dingen zijn die hij voor zijn dood zou voelen.

We kunnen ons voorstellen en proberen te reconstrueren wat er vanaf dat moment gebeurde.

Luitenant Shawn bewoog de kijker langzaam en methodisch over het plaatsje. Hij zag dat het maar een klein dorpje was, niet meer dan een handvol houten bouwsels langs één enkele hoofdstraat. Het was er bijzonder rustig: geen lichten en geen beweging te zien, geen geluid dat werd meegedragen op de lichte bries.

Hij verplaatste zijn aandacht van het gehucht naar de heuvels eromheen. Het waren lage, zanderige en versleten heuvels met een begroeiing van dorre heesters en hier en daar een verweerde yuccaboom in de sneeuw. Achter deze heuvels lagen nog meer heuvels, en daarachter de uitgestrekte vlakte van de Mojavewoestijn, zonder enig teken van leven en gigantisch groot. De indianen noemden dit het Land zonder grenzen.

Luitenant Shawn merkte dat hij stond te huiveren in de wind. Het was februari, de koudste maand, en het was al na tien. Hij liep de weg af, terug naar de Ford-bestelwagen met de grote ronddraaiende antenne op het dak. De motor draaide stationair; verder was er geen geluid te horen. Hij opende de laaddeuren en klom achter in de wagen. Hij sloot de deuren achter zich.

Nu baadde hij in dieprood licht: nachtlucht, zodat hij niet verblind zou raken als hij weer naar buiten ging. In het rode licht gloeiden de rijen instrumenten en de elektronische uitrusting groen op.

Soldaat Lewis Crane, die voor de elektronische apparatuur zorgde, zat in de wagen. Ook hij droeg een parka. Hij zat over een landkaart gebogen en maakte berekeningen waarbij hij af en toe gegevens afluist van de instrumenten voor hem.

Shawn vroeg Crane of hij zeker wist dat dit de juiste plek was. Volgens Crane was dat zo. De mannen waren moe; ze hadden de hele dag gereden, vanuit Vandenberg, op zoek naar de laatste Scoop-satelliet. Geen van beiden wist veel van Scoops, behalve dat het een reeks geheime capsules was

die de bovenlaag van de dampkring moesten analyseren en dan terugkeren. Shawn en Crane hadden als taak de capsules op te sporen als ze geland waren. Om het terugvinden gemakkelijker te maken, waren de satellieten uitgerust met elektronische zendertjes die signalen begonnen af te geven zodra ze tot een hoogte van acht kilometer gedaald waren.

Daarom had de wagen zoveel radiografische apparatuur. In wezen verrichtte de wagen zijn eigen driehoeksmeting. In legerjargon heette dit driehoeksmeting met één enkele eenheid en het werkte uitstekend maar langzaam. De werkwijze was eenvoudig genoeg: de wagen maakte ergens halt en bepaalde zijn positie, waarbij de sterkte en de richting van de radiografische signalen van de satelliet werden opgenomen. Zodra dit gebeurd was, reden ze dertig kilometer verder in de richting waarin de satelliet vermoedelijk zou liggen. Dan werd opnieuw stilgehouden en werden de nieuwe coördinaten opgemeten. Op deze manier kon een kaart worden samengesteld uit een aantal punten afkomstig van de driehoeksmetingen. Zo reed de bestelwagen in een zigzagroute op de satelliet af, iedere dertig kilometer stilhoudend om eventuele fouten te corrigeren. Deze methode was langzamer dan wanneer er twee wagens gebruikt werden, maar veiliger. Volgens het leger zouden twee van dergelijke wagens in een bepaald gebied achterdocht kunnen wekken.

Zes uur lang was de wagen op zoek geweest naar de Scoop-satelliet. Nu waren ze er bijna.

Crane tikte nerveus met een potlood op de kaart en gaf de naam van het plaatsje aan de voet van de heuvel: Piedmont, Arizona. Achtenveertig inwoners. Hierom moesten de mannen lachen, hoewel ze beiden bezorgd waren. Vandenberg had als verwachte landingsplaats een plek bijna twintig kilometer ten noorden van Piedmont opgegeven. Vandenberg had deze positie berekend aan de hand van radarobservaties en 1410 trajectberekeningen die de computer gemaakt had. Meestal hadden de schattingen een af-

wijking van niet meer dan een paar honderd meter.

Toch vielen de radiosignalen niet te ontkennen: volgens hun eigen apparatuur lag de satellietzender precies in het midden van het plaatsje. Shawn zei dat iemand uit het gehucht de satelliet misschien had zien neerkomen – het voorwerp was zo heet dat het licht afgaf. Misschien had die persoon de satelliet opgepikt en naar Piedmont gebracht.

Dit klonk aannemelijk, maar een inwoner van Piedmont die een Amerikaanse satelliet vond, net terug uit de ruimte, zou dat toch aan iemand verteld hebben – verslaggevers, de politie, de NASA, het leger, wie dan ook.

Ze hadden echter niets vernomen.

Shawn klom weer uit de wagen, terwijl Crane achter hem aan stommelde, huiverend toen de koude lucht hem in het gezicht sloeg. Samen keken de mannen uit over het plaatsje.

Het lag er vredig bij, maar was volledig donker. Shawn merkte op dat zowel het benzinstation als het motel onverlicht was. Toch waren dit het enige benzinstation en het enige motel in de wijde omgeving.

En toen zag Shawn de vogels.

In het licht van de volle maan kon hij ze zien, grote vogels die in trage kringen over de gebouwen gleden. Ze schoven als zwarte schaduwen voor het gezicht van de maan langs. Hij vroeg zich af waarom hij ze niet eerder gezien had, en vroeg Crane wat hij ervan dacht.

Crane zei dat hij het niet wist. Bij wijze van grap zei hij: ‘Misschien zijn het wel gieren.’

‘Nou, zo zien ze er inderdaad wel uit,’ zei Shawn.

Crane lachte zenuwachtig, terwijl zijn adem sissend de nacht in vloog. ‘Maar waarom zouden er hier gieren zitten? Die komen alleen als er iets doods ligt.’

Shawn stak een sigaret op en hield zijn handen rond de aansteker om de vlam te beschermen tegen de wind. Hij zei niets maar keek het dal in, naar de omtrekken van het plaatsje. Daarna speurde hij het gehucht nogmaals af met

zijn verreijker. Hij zag geen enkel teken van leven of beweging.

Uiteindelijk liet hij de kijker zakken en gooide zijn sigaret in de verse sneeuw, waar hij sputterde en doofde. Hij keerde zich om naar Crane en zei: 'We gaan maar eens beneden kijken.'

2 Vandenberg

Vierhonderdvijftig kilometer verderop, in de grote, vierkante, vensterloze zaal die dienstdeed als Mission Control voor het Project Scoop, zat luitenant Edgar Comroe met zijn voeten op zijn bureau en een stapel artikelen uit wetenschappelijke tijdschriften voor zich. Comroe was die avond dienstdoend officier; een plicht die hij eens per maand vervulde. Hij coördineerde dan het werk van een nachtteam, een kleine bezetting van twaalf man. Vanavond hield het team de voortgang en de verslagen bij van een bestelwagen met de codenaam Caper One, die op dat moment door de woestijn van Arizona trok. Comroe vond het vervelend werk. De zaal was grijs, en werd verlicht met tl-balken. Het vertrek was uitsluitend voorzien van het hoogstnoodzakelijke en Comroe vond het een akelige ruimte. Hij kwam nooit naar Mission Control tenzij er een lancering plaatsvond, en dan was de sfeer heel anders. Dan was het hele vertrek vol hardwerkende technici, elk met een persoonlijke, uiterst gecompliceerde taak, allemaal gespannen in die eigenaardige sfeer van koele afwachtendheid die altijd voorafgaat aan de lancering van een ruimtevaartuig.

Maar de avonden waren vervelend. 's Avonds gebeurde er nooit iets. Comroe besteedde zijn tijd nuttig door artikelen te lezen waar hij eerder niet aan toegekomen was. Van beroep was hij cardiovasculair fysioloog, en hij had bijzondere belangstelling voor de spanningen die optraden

bij versnellingen onder hoge druk.

Deze avond las Comroe een artikel met de titel 'Stoïchiometrie van zuurstofdragende capacitieve en diffusiegradiënten bij verhoogde arteriële gasdruk'. Hij kwam er slechts langzaam doorheen en vond het maar matig interessant. Hij was dan ook blij met de onderbreking toen er geluid kwam uit de luidspreker boven zijn hoofd, die de stemmen uit de wagen van Shawn en Crane overbracht.

Shawn zei: 'Dit is Caper One voor Vandal Deca. Caper One voor Vandal Deca. Ontvangt u mij? Over.'

Comroe antwoordde dat hij Shawn goed ontving.

'We gaan zo dadelijk het plaatsje Piedmont binnen om de satelliet op te halen.'

'Uitstekend, Caper One. Laat uw radio aanstaan.'

'Roger.'

Dit was een voorschrift bij het ophalen van satellieten, afkomstig uit het Systeemhandboek voor Project Scoop. Dat was een dikke grijze paperback die op een hoek van Comroe's bureau stond, zodat hij er gemakkelijk iets in kon opzoeken. Comroe wist dat de gesprekken tussen de basis en de wagen werden opgenomen voor het doorlopende dossier over het project, maar hij had nooit begrepen waarvoor dat nu eigenlijk nodig was. In feite had het hem altijd een nogal duidelijke zaak geleken: de wagen ging eropuit, haalde de capsule en kwam terug.

Hij haalde zijn schouders op en keerde terug naar zijn artikel over gasdruk. Hij luisterde maar met een half oor toen Shawns stem zei: 'We zijn nu in het plaatsje. We zijn zojuist langs een benzinstation en een motel gekomen. Alles is hier rustig. Geen teken van leven. De satellietsignalen zijn sterker. Iets verderop staat een kerk. Geen lichten en geen enkele vorm van activiteit.' Comroe legde zijn tijdschrift neer. Shawns stem klonk onmiskenbaar gespannen. Normaal gesproken zou Comroe het grappig gevonden hebben dat twee volwassen mannen de zenuwen kregen wanneer ze

een klein, slaperig dorpje in de woestijn binnenreden. Hij kende Shawn echter persoonlijk en wist dat Shawn misschien een heleboel andere deugden mocht bezitten, maar beslist geen verbeeldingskracht. Shawn kon in slaap vallen bij een horrorfilm. Zo'n soort man was het.

Comroe begon te luisteren.

Boven het geknetter van de atmosferische storingen uit, hoorde hij de motor van de bestelwagen draaien. Hij hoorde hoe de mannen in de wagen op gedempte toon met elkaar praatten.

Shawn: 'Nogal rustig, hier.'

Crane: 'Ja, luitenant.'

Een tijdje bleef het stil.

Crane: 'Luitenant?'

Shawn: 'Ja?'

Crane: 'Zag u dat?'

Shawn: 'Wat bedoel je?'

Crane: 'Daarginds, op het trottoir. Het leek wel een mens.'

Shawn: 'Je begint dingen te zien.'

Nog een tijdje stilte. Toen hoorde Comroe de wagen met piepende banden halt houden.

Shawn: 'Jezus.'

Crane: 'Daar ligt er nog een, luitenant.'

Shawn: 'Hij lijkt wel dood.'

Crane: 'Zal ik...'

Shawn: 'Nee. In de wagen blijven.'

Zijn stem werd luider, vormelijker, terwijl hij de basis opriep. 'Dit is Caper One voor Vandal Deca. Over.'

Comroe pakte de microfoon. 'Ik ontvang u. Wat is er gebeurd?'

Met verstikte stem zei Shawn: 'Luitenant, we zien mensen liggen. Een hele massa. Het ziet ernaar uit dat ze dood zijn.'

'Weet u dat zeker, Caper One?'

'Jezus nog aan toe,' zei Shawn. 'Natuurlijk weten we dat zeker.'

Comroe zei vriendelijk: 'Rijd verder naar de capsule, Caper One.'

Terwijl hij sprak, keek hij het vertrek rond. De twaalf andere mannen van het basisteam staarden hem aan, met uitdrukingsloze ogen, zonder hem te zien. Ze luisterden naar het gesprek.

De wagen kwam weer tot leven.

Met een zwaai haalde Comroe zijn voeten van het bureau en drukte op de rode knop met het opschrift BEVEILIGING op zijn computer. Die knop zorgde ervoor dat Mission Control automatisch werd afgesloten. Niemand mocht er nog in of uit zonder Comroe's toestemming. Daarna nam hij de telefoon op en zei: 'Verbind me door met majoor Manchek. M-A-N-C-H-E-K. Dit is een dringende oproep. Ik blijf aan de lijn.'

Manchek was die maand de dienstdoende officier, degene die rechtstreeks verantwoordelijk was voor alles wat in de maand februari het Project Scoop betrof.

Terwijl hij zat te wachten, klemde hij de telefoon tegen zijn schouder en stak een sigaret op. Over de luidspreker kon hij Shawn horen zeggen: 'Vind jij dat ze er dood uitzien, Crane?'

Crane zei: 'Jawel, luitenant. Kalm, maar dood.'

Shawn: 'Op de een of andere manier zien ze er niet echt dood uit. Er ontbreekt iets. Iets eigenaardigs... Maar ze liggen overal. Het moeten er tientallen zijn.'

Crane: 'Alsof ze ter plekke zijn neergevallen. Gestruikeld en dood neergevallen.'

Shawn: 'Op straat, op de stoep...'

Weer een stilte, en toen Cranes stem: 'Luitenant!'

Shawn: 'Jezus.'

Crane: 'Ziet u die vent? Die man in dat witte gewaad, die de straat oversteekt.'

Shawn: 'Ik zie hem.'

Crane: 'Hij stapt gewoon over ze heen, alsof...'

Shawn: 'Hij komt hierheen.'

Crane: 'Luitenant, volgens mij moeten we zien dat we hier weggkomen, als u het niet erg vindt dat ik...'

Het eerstvolgende wat ze hoorden was een hoge gil en een krakend geluid. Hier eindigde de uitzending. Scoop Mission Control Vandenberg zag geen kans het contact met de twee mannen te herstellen.